

„Þú hefir víst rétt að mæla“, svaraði eg.

„Þú ert þá á mínu máli“, sagði hann og brosti. Svo sat hann hljóður nokkura stund og horfði út í bláinn. Mér leiddist hve lengi hann þagði.

„Hvað er þinn guð?“ spurði hann loks og var nú talsvert valdalegur í rómnum, en sat algerlega hreifingarlaus og starði út í geiminn. Eins og allir hugsandi menn var hann alvarlegur og jafnvel þunglyndislegur á svipinn. En nú vorum við nánari en áður. Eg skildi hann nú betur en áður og var nú dálítið djarfmannlegri. En svo hafði hann lagt fyrir mig spurninguna þungu, spurninguna, sem nútíðinni gengur fremur tregt með að svara, vilji hún vera sjálfri sér hreinskilin og tállaus.

Hvað er minn guð? Eins og eg myndi vera fær um að svara því! Mig rak í rogastanz við spurninguna, og fyrir hverjum skyldi ekki hafa farið líkt? En spyrjandinn horfði nú á mig og beið eftir svarinu.

„Þú ert ærið lengi hljóður—maður, sem ættir að geta svarað þessu. Máske þú getir betur svarað mér, ef eg set spurninguna þannig: „Þú ritar og þúsundir manna lesa það—einmitt það. Hvað kennir þú svo? Hefir þér nokkurn tíma komið til hugar hvaða heimild þú hafir til þess að setja þig upp sem fræðara lýðsins?“

Aldrei fyr á æfinni hafði mér til hugar komið að skygnast rækilega inn í minn innri mann. Enginn skyldi ímynda sér að eg sækist eftir því, annaðhvort að upphefja mig eða niðurlægja, til þess að draga að mér eftirtekt fólksins—enginn beiðist ölmusu af betlara. Eg hefi orðið var við margt það, sem vanalega er kallað gott, í mínu innræti, en eina glögga hugsanaheild, er samrými það við lífsins opinberanir, hefi eg ekki fundið hjá mér. Í brjósti mér ber eg mikið hatur, sem stundum fer dult, en stundum brýst það fram í logum heiftarinnar, en efinn er það sterkasta í eðli mínu. Hann hristir og beygir anda minn og kvelur hjartað. Á stundum leggur hann alt í eyði hið innra hjá mér. Þá er eins og ekkert geti lífgað, hjartað sé kalt eins og sjálfur dauðinn, sálin sefur og hugsunaraflið er troðið möru. Og svona blindur, mállaus og heyrnarlaus hjari eg leiða daga